

Samenwerkend Toezicht Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Uitkomsten verbeterpunten toezichtonderzoek Haarlemmermeer

Aanpak: Meerteam
(2013: Frontlineteam)

Juni 2015

Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ) verstaat onder een gezin met geringe sociale redzaamheid een gezin met chronische problemen op meerdere leefgebieden (minimaal vier), waarvan de ouders niet in staat zijn deze problemen zelf op te lossen.

Kinderen van dat gezin lopen hierdoor permanent risico's en/of ondervinden problemen. Het gezin kent vaak een historie van – vastgelopen – hulpverleningstrajecten die niet tot het gewenste resultaat hebben geleid.

- Gezin: omvat één of meerdere ouders, één of meerdere kinderen;
- Chronisch: de problematiek is blijvend, maar kan wel in intensiteit fluctueren;
- Leefgebieden: gezin, wonen, werk, inkomen, gezondheid, onderwijs en veiligheid.

Inleiding

In 2013 heeft STJ in Haarlemmermeer de aanpak Frontlineteam op beleidsniveau getoetst aan de hand van het toetsingskader GGSR. Het toetsingskader GGSR bestaat uit vijf thema's voor verantwoorde zorg en ondersteuning voor gezinnen met een geringe sociale redzaamheid. De vijf thema's zijn:

- **Toeleiding:** gezinnen zijn in beeld en worden bereikt met de aanpak
- **Gezin centraal:** de aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal
- **De aanpak:** de aanpak is planmatig, samenhangend en vasthoudend en de regisseur is toegerust
- **Samenwerking:** er moet goede samenwerking zijn tussen de instanties die bij een gezin betrokken zijn
- **Continu:** indien nodig moeten zorg en ondersteuning langdurig kunnen worden ingezet, in wisselende aard en intensiteit

Ontwikkeling 2014

Op 21 augustus 2014 heeft de gemeente aan STJ gepresenteerd op welke wijze de verbeterpunten uit de factsheet *Uitkomsten Toezichtonderzoek Haarlemmermeer* op beleidsniveau zijn opgepakt. De gemeente Haarlemmermeer heeft voorafgaand aan de presentatie aan STJ laten weten dat de aanpak Frontlineteam niet in deze vorm blijft voortbestaan. De aanpak Frontlineteam was in 2013 nog een pilot, en is in 2014 doorontwikkeld naar de aanpak Meerteam. De presentatie aan STJ heeft dan ook plaatsgevonden in de vorm van een bezoek aan een Meerteam.

Er zijn nu twee Meerteams (Graan voor Visch en Nieuw Venneep). De Frontlineteams boden hulp bij alle hulpvragen. Nu is er een verdeling gemaakt tussen enkelvoudige / eenvoudige hulpvragen (deze worden behandeld op de 'vindplaatsen', dat wil zeggen scholen, kinderopvang, gezondheidscentra en CJG) en complexere hulpvragen (deze worden behandeld door meerteams).

De professionals op de vindplaatsen kunnen een beroep doen op deskundigen van de Meerteams, die een soort tweede schil vormen rondom de vindplaatsen. In de Meerteams participeren professionals met verschillende specialismen (LVB, JGZ, JGGZ, MEE, etc.): generalisten met een specialisme. Naast dat de generalisten van de Meerteams geconsulteerd kunnen worden, kunnen zij, afhankelijk van de vraag, ook de regie (tijdelijk) over een casus overnemen.

STJ heeft in 2014 niet de volledige aanpak Meerteams getoetst aan de hand van het GGSR toetsingskader. Wel is bekeken op welke wijze de verbeterpunten uit 2013 zijn opgepakt in de nieuwe werkwijze. Het overzicht op de volgende pagina's geeft weer of de verbeterpunten uit 2013 zijn opgepakt, en zo ja, op welke wijze dit is gebeurd.

Uitkomsten verbeterpunten

Toeleiding		
Indicator	2013	2014
Alle netwerkpartners hanteren dezelfde omschrijving van GGSR	X Gemeente en netwerkpartners geven verschillende antwoorden op de vraag wat de doelgroep van de aanpak Frontlineteam is. De gemeente en één netwerkpartner noemen een brede definitie en gaan uit van gezinnen met zowel lichte als complexe problemen. Twee netwerkpartners blijven dichter bij de MPG-definitie.	✓ De Meerteams hebben als doelgroep: huishoudens met problemen op meerdere domeinen.

Aanpak		
Indicator	2013	2014
De netwerkpartners hebben gezamenlijke doelen geformuleerd ten aanzien van de aanpak van GGSR	X De gemeente en de netwerkpartners noemen verschillende doelen van de aanpak van het Frontlineteam. Wel noemen alle partijen het herstel van het gewone leven als belangrijk doel.	✓ Het beoogde doel van de Meerteams voor gezinnen is dat zij zonder hulp weer verder kunnen.
De doorzettingsmacht voor de regisseur is geregeld	X De doorzettingsmacht van de procesregisseur is niet geregeld. Onder doorzettingsmacht verstaat STJ dat de regisseur besluiten kan nemen die consequenties hebben voor de betrokken netwerkpartners.	✓ Binnen de Meerteams worden de drie transities samengebracht: Jeugdwet, ParticipatieWet en WMO. Professionals kunnen hierdoor gebruik maken bij hun werk van de mogelijkheden die deze wetten bieden. Zij hebben hiertoe ook het mandaat. Bijvoorbeeld de sociale dienst moet zich houden aan beslissingen die in het Meerteam worden genomen.
Uitgangspunt bij de aanpak is dat het gezin niet wordt losgelaten	X Twee van de drie netwerkpartners geven aan dat er geen dwang en drang voor het gezin geregeld is binnen de aanpak. De gemeente geeft aan dat een gesprek met ouders en overige partijen wordt georganiseerd als een gezin niet meer wil meewerken, wat bijna altijd leidt tot een oplossing. Verder gelden volgens de gemeente de mogelijkheden om Bemoeizorg, Vangnet en Advies en het FACT-team in te zetten. Als er zorgen zijn om de veiligheid van kinderen dan wordt BJAA (AMK) ingeschakeld of het SHG.	✓ Het Meerteam past waar nodig zelf ook drang toe. Maar als een gezin niet wil en het is onveilig voor de kinderen in het gezin, dan kan een casus naar de beschermingstafel. Het Meerteam sluit ook aan bij de beschermingstafel.

Vervolg uitkomsten verbeterpunten

Continu		
Indicator	2013	2014
Netwerkpartners zorgen voor beschikbaarheid van zorg en ondersteuning voor de gezinnen binnen de aanpak.	<p>X Alle drie de netwerkpartners geven aan dat er geen formele afspraken zijn gemaakt om te voorkomen dat gezinnen binnen de aanpak moeten wachten op zorg en ondersteuning. Het Frontlineteam gaat op zoek naar alternatieven als er wachtlijsten zijn, als het nodig of wenselijk is ook buiten het bestaande aanbod.</p> <p>In de praktijk zijn er knelpunten: onvoldoende woningaanbod, onvoldoende jeugdhulp en jeugdzorg, maatschappelijke opvang en bij de gemeente. De gemeente geeft in september 2013 aan dat de wachtlijsten van jeugdhulp en jeugdzorg, voor zover het BJAA betreft, inmiddels zijn afgenomen.</p> <p>De gemeente geeft aan dat daarnaast de schotten tussen de verschillende financieringsstromen nu nog een belangrijk knelpunt zijn die maatwerk soms onmogelijk maken.</p>	<p>V Doordat binnen de Meerteams de drie transities zijn samengebracht hebben professionals meer mogelijkheden om de benodigde zorg en ondersteuning voor gezinnen te regelen.</p> <p>De knelpunten met betrekking tot het woningaanbod bestaan nog steeds. De gemeente Haarlemmermeer werkt aan een oplossing voor dit probleem.</p>
Netwerkpartners hebben de afspraak gemaakt dat de intensieve zorg en ondersteuning indien nodig een vervolg kunnen krijgen	<p>X In het gezinsplan worden afspraken gemaakt hoe een gezin op langere termijn gevolgd kan worden. Volgens de gemeente is er regulier waakvlambaanbod, maar volgens de netwerkpartners is er geen afspraak gemaakt dat de aanpak indien nodig een vervolg krijgt. In de praktijk lijkt het wel te gebeuren.</p>	<p>V Er is geen norm gesteld over hoe lang de bemoeienis van het Meerteam mag duren. Loslaten op het moment dat de regie ergens anders (gezin, sociaal netwerk gezin, hulpverlener) geborgd is.</p>